

Vija Kivleniece: «Kapsētas ir svētums»

Vija Kivleniece aicina cilvēkus biežāk apmeklēt kapsētas, lai palūgtos par saviem mīļajiem.

Egīta Terēze Jonāne

Vija Kivleniece ir Seiļu kapu pārvaldniece. Jāiestarpina, ka Seiļu kapi atrodas Preiļu pagastā – uz Preiļu novada un Līvānu novada robežas. Sākotnēji par Seiļu kapsētas vecāko ievēlēja viņas vīru Ilmāru Kivlenieku, un kapu sakopšanā iesaistījās visa ģimene. Nu jau desmit gadus Vija organizē Seiļu kapu uzpošanu Lielajā talkā, kapusvētkiem un svečīšu vakaram. Vija “Vietējai Latgales Avīzei” uzsvēra “Kapsētas ir svētums, un mums šis svētums jāsaģlabā bērniem un mazbērniem.”

«Seiļu kapsēta ir Vijas dzimtas kapsēta, tur atdusas viņas mamma, vecmamma un vecvecmamma, tāpat Vija šajos desmit gados piedalījies daudz kaimiņu un novadnieku bērēs. Turpat Seiļu kapsētā apbedīta Latvijas Katoļu Baznīcas kardināla Juliāna Vaivoda mamma, katoļu priesteris Antons Mačuks u.c. Spriežot pēc kapakmeņiem, kurus rotā 19. gadsimta gadu skaitļi, un svētbildēm, kas redzamas kapličā, jāsecina, ka tā ir sena kapsēta.

Vija pastāstīja: «Tas darba cēliens Seiļu kapos sākas pavasarī. Nokūst sniegs, es eju un skatos, kas darāms pēc ziemas. Aprīlī, kad ir Lielā talka, mēs ar atbalsta grupu Lūciju Mačāni, Ņinu Volonti, Jevgeņiju Prikuli, Janīnu Zīmeli, Zentu Dimanti, Sturburu ģimeni, Daini Vilcānu, Sandi Upenieku un manu vīru Ilmāru Kivlenieku ar meitām Aiju un Ilgu talkojam kapsētā. Vēlāk lieli darbi notiek pirms kapusvētkiem. Ar Preiļu pagasta pārvaldes vadītāja Vitālija Plivdas un šī pagasta darbinieka Valērija Petrova atbalstu nopļauj zāli, tāpat pagasta pārvaldnieks izved atkritumus. Mēs tos šķirojam – vienā kaudzē ir stikls, otrā – plastmasa, trešajā – zaļā masa, tostarp nopļautā zāle. Kapusvētku (tie notiek jūlija vidū) priekšvakarā sapošam kapus, kurus neviens vairs nekopj, četrus procesijas galdiņus – altārus, kuri atrodas kapsētas stūros, un lielo galdau – altāri kapsētas centrā, pie kura notiek Svētās Mises par mirušajiem. Mēs altāriem uzklājam baltus galdautus, uzliekam krustu, sveces un ziedu kompozīcijas. Tāpat kapsētas sapošana notiek pirms Svečīšu vakara (šogad tas būs 22. oktobrī plkst. 13.00), proti, Preiļu pagasta pārvalde nopļauj zāli, pēc tam Preiļu pagasta pārvaldes pārstāvis un dziedātāji pie kapličas vada apceres un dziedājumus.»

Jāiestarpina, ka ziedu kompozīcijām, kuras veido Vijas meitas Ilga un Aija, puķes savā dārzā lolo Vija. Tās ir gan lilijas, puķuzīrņi un rudzupuķes, gan «plīvurpuķes» jeb ģipsenes un lavandas.

«Ar to rosīšanās Seiļu kapsētā nebeidzas, turpināja stāstījumu Vija, uzsverot, ka, lai gan šī kapsēta nav liela, tomēr darba pietiek. Pateicoties novadnieku un priestera Aigara Bernāna ziedojumiem, 2014. gadā ir atjaunots jumts kapličai (tur atdusas mirušie pirms apbedīšanas), savukārt ar Viduslatgales pārnovadu fonda atbalstu 2019. gadā kapusvētku procesijas galdi tika nomainīti pret metāla galdiņiem, nopirkti arī jauni krusti un svečturi. Seiļu kapsētas uzturēšanā iesaistījās arī Preiļu pagasta biedrības “Sabiedriskais centrs “Līči”” komanda, piemēram, piesaistot Lauku atbalsta dienesta finansējumu, 2020. gadā Seiļu kapsētā nozāģēja bīstamos kokus un, ieguldot arī iedzīvotāju ziedojumus, sagāzušos, bojāto žogu nomainīja pret jaunu.

Ir vēl citi darāmie darbi, turpināja Vija – kapličas pamatu nostiprināšana un akas ierīkošana, jo cilvēkiem gados ir apgrūtināta nokļūšana pie ūdens ņemšanas vietas meliorācijas grāvī. Vija pieļauj, ka šos darbus iesniegt Preiļu pagasta iedzīvotāju konsultatīvajai padomei ar lūgumu pieteikt Preiļu novada pašvaldības atbalstu.

Vija kapsētā ir bieži, un, kā joko meitas, mammai būtu tai blakus jāuzslien telts, bet viņai šis joks patīk. Viņai patīk arī atnākt uz kapsētu novembrī, lai noliktu sveci uz mammas kapa un parunātos ar viņu lūgšanā, tāpat pēc kādas ģimenes lūguma uzkopt kapa vietu, kuru paši sakopt vairs nespēj.

Viņa novērojusi, ka Seiļu kapsētā cilvēki saglabā kapu uzturēšanas tradīcijas, neskrien modei līdzī (tagad parādījušās ar granīta plāksnēm apliktas kapu kopīgas un bez puķēm), kapus rotā ar begonijām, ledenītēm u.c. kapu puķēm. Šogad vasara bija tik karsta, ka gan Vija, gan citi mirušo tuvinieki biežāk brauca un laistīja kapu apstādījumus, lai saulē neizkalst.

«Esot kapsētā, katru reizi Vija lūdz Dievu par mirušajiem, uzskata, ka viņi jau ir Debesīs pie Dieva. “Jau bērniībā ar vecākiem gāju Znotiņu katoļu baznīcā, piedalījies kapusvētkos, Svečīšu vakaros, bērēs, zinu Svētās Mises kārtību un lūgšanas. Tomēr kapsētā man patīk lūgt Dievu saviem vārdiem, tā ir kā mana, esot šeit, uz zemes, saruna ar tiem, kuru mājas ir Debesīs,” atzina Vija.

Interesanti, ka pa retai reizei Vija un meita Aija redz sapnī mirušos piederīgos. Vija atminējās, ka kādā sapnī braukusi ar mammu mašīnā, bet nav neko runājušas. Vija atzina, ka gribētu, lai mamma sapņos ciemotos biežāk.

Vaicāta, ko pati gūst, strādājot un lūdzoties kapsētā, Vija teica, ka dažreiz grūti sameklēt vārdus, lai izstāstītu par to mieru, prieku, kas iemājo sirdī un prātā, rosoties kapsētā, pēc tam arī mājas solis esot viegls un darbīgs. Kapusvētkos cilvēki ir nākuši klāt un teikuši paldies par sakopto kapsētu, taču Vija teic, ka dara to ar priecīgu sirdi, nevis pateicības dēļ.

«Jāapmeklē un jāuztur kapsētas, lai nepazaudētu saikni ar mīļajiem cilvēkiem, kuri ir Mūžībā, lai lūgtos par viņiem. Kapsēta stāsta arī par to, ka mēs šeit, uz zemes, neesam mūžīgi, ka arī mums būs jāpārkāpj nāves sliksnim. Esmu bijusi bērēs, kur mirušo kremē, taču nejūtos labi. Man patīk mūsu bērū, kapusvētku un Svečīšu vakaru tradīcija, un šo tradīciju jāiemāca bērniem, mazbērniem. Priecājos, ja, atnākot uz kapsētu, varu sastapt cilvēkus, kuri atbraukuši, lai atvestu ziedus un palūgtos,» teica Vija. Viņa aicināja lasītājus oktobrī un novembrī apmeklēt dzimtas kapus, lai Svečīšu vakarā vai kādā citā brīvā brīdī palūgtos par saviem mīļajiem»

Kapusvētku procesijas galds

Ziedu kompozīcijas top gan kapusvētkiem, gan Svečīšu vakaram

Seiļu kapsētā mirušos apbedī no 19. gadsimta

UZZIŅAI

Preiļu novada kapsētas:

Preiļu pilsētas jaunie kapi; Preiļu pagasta Augustovkas kapi, Pupāju kapi, Rībuļu kapi, Dzeņu kapi, Soldru kapi, Moskvinas kapi, Vaivodu kapi, Borišu kapi, Seiļu kapi, Ivdrīšu kapi; Aizkalnes pagasta Jasmuižas kapi, Bleidenes kapi, Raipoles kapi, Daugaviešu kapi, Gāgu kapi, Aizkalnes kapi; Pelēču pagasta Pelēču kapi, Gornijašu kapi, Novoseļes kapi, Krasnogorkas kapi, Solkas kapi, Bramaņu kapi, Džeriņu kapi, Vecumu kapi, Anengofas kapi; Saunas pagasta Priekuļu kapi, Pauniņu kapi, Lakausku kapi, Aizupiešu kapi, Anspoku kapi, Betišķu kapi, Smelteru kapi, Lielo Orišu kapi, Skuteļu kapi, Jakušu kapi; Upmalas pagasta Vārkavas kapi; Vārkavas pagasta Pilišķu kapi, Stabulnieku kapi, Borbaļu kapi; Rožkalnu pagasta Dubencas kapi, Lazdāņu kapi, Strodu kapi, Augšmuktu kapi, Romānvecumu kapi; Riebiņu pagasta Petrausku kapi, Sprindžu kapi, Sila kapi, Kokoriešu kapi, Bortnieku kapi, Pieniņu kapi, Sunepu kapi, Saunas kapi, Zabegu kapi, Puščas kapi, Medvenieku kapi, Lukašisku kapi, Ebreju kapi, Novinu kapi, Paļšas kapi, Skangeļu kapi, Pivovaru kapi, Vinkovas kapi, Opūgu kapi; Galēnu pagasta Maltas Trūpu kapi, Bukšinu kapi, Galēnu kapi, Bortnieku kapi, Sobolevkas kapi; Rušonas pagasta Rutuļu kapi, Antonišķu kapi, Kristapiņu kapi, Ondzuļu kapi, Eikša kapi, Žogotu kapi, Eisāgu kapi, Gailišu kapi, Kalnacku kapi, Pizāņu kapi, Rutkovsku-Kažu kapi, Šamsūru kapi, Priekuļu kapi, Tišas kapi, Pizāņu kapi, Makušu kapi, Firšovas kapi, Astragino kapi, Zolvas kapi; Stabulnieku pagasta Stabulnieku kapi, Trūpiņu kapi, Saunas Vulāņu kapi, Krištobu kapi, Brišķu-Balkaru kapi, Pastaru kapi, Grīgu kapi, Vilciņu kapi; Silajāņu pagasta Červoniku kapi, Silajāņu kapi, Kostīgu kapi, Krievu Balbāržu kapi, Špaku kapi, Markovas kapi; Sīļukalna pagasta Kapenieku kapi, Teilāņu kapi, Seiļu kapi, Salenieku kapi, Opolūs kapi; Aglonas pagasta Dzerkaļu kapi, Starodvorjes kapi; daļēji slēgtās kapsētas: Preiļu pilsētas kapi, Vārkavas pagasta Klaparu kapi, Silajāņu pagasta Podlipjes kapi. ▣

(Avots – Preiļu novada kapsētu darbības un uzturēšanas saistošie noteikumi)

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem».
«Par projekta raksta «Vija Kivleniece: «Kapsētas ir svētums»» saturu atbild SIA «Vietējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds